

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI ÉS GAZDASÁGI KÉPES HETILAP A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 2 frt.
Félévre 1 „
Három hóra 50 kr.

Szerkeszti és kiadja:
BAROSS KÁROLY.

Egyes szám ára 6 krajczár.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST (Köztelék).

Császka György.

Mikor negyedfél év előtt Haynald bíboros érsek halála után megürült a kalocsai érseki szék, hazánk hazafias főpapjai közül Császka György lett kiszemelve utódjául. A történelmi nevezettségű érseki széket 1892 elején foglalta el e fenkölt lelkű főpap, úgy hogy most éppen három esztendeje mult annak, hogy e magas egyházi méltóságot viseli.

Császka György 1826 deczember hó 4-én született Nyitra-Zerdahelyen. Iskoláit Nyitrán, Tatán, Esztergomban, Pozsonyban, N.-Szombatban és Bécsben végezte s már huszonnégy éves korában pappá szenteltetett. Azonban tudományozomja még azután is tovább hajtotta őt a tanulás mezején, úgy hogy a felszentelése után következett évben beutazta az osztrák tartományokat és Felső-Olaszországot. Mindenhol, a hol csak járt-kelt, nagy előszeretettel vizsgálta az iskolákat

pökké lett s tehette, sok jó szívvvel és nemes jóakarattal érvényesítette itthon azoknál az iskoláknál és intézeteknél, a melyeket alapított s a melyek fenhatósága alá tartoztak. Megértette a szegény embert, szerette és támogatta hiveit, istápolója a művészeteknek és bőkezű segítője az iskoláknak.

Kanonokká 1870. évben neveztetett ki, majd négy évre rá szepesi püspökké lett s ebből a méltóságából hivatott meg a kalocsai érseki székre.

Bokros érdemeit a király és az egyház egyaránt méltányolták s több kitüntetésben részesítették őt. A király kinevezte valóságos belső titkos tanácsosává s felruházta a vaskorona rend nagykeresztjével.

Császka György azonkívül pápai trónálló, a jeruzsálemi szent sir rendjének nagykeresztese és római gróf.

E sok kitüntetést megérdemelte mint ember, úgy is mint hazafi s mint az



Császka György kalocsai érsek.

és az emberbaráti intézményeket, a mely téren szerzett tapasztalatait később, mikor már püs-

egyház hü fia és főpapja, a ki megadja a császárnak, a mi a császáré s Istennek, a mi az Istené.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök már megint Ischlbe készül a királyhoz, hogy előterjesztéseket tegyen neki az ország ügyeinek állásáról. Ischlből azután a miniszterelnök Svájcba utazik, a melynek gyönyörű hegyes vidékein több hétig akar hűselni.

Az új anyakönyvek. Az anyakönyveket már csak szeptember hónap utolsó napjáig vezetik a papi hivatalok. A vallás- és közoktatási miniszter fel is szólította már az egyházi főhatóságokat, hogy zárassák le papjaikkal szeptember 30-án az anyakönyveket s azoknak másolatát küldessék át az illető törvényhatóságokhoz. Október elsején lép ugyanis életbe az állami anyakönyvvezetésről szóló törvény s azon naptól kezdve a kinevezendő állami hivatalnokok fogják az anyakönyveket vezetni. A belügyminiszteriumból most küldik szét a vaskos anyakönyveket. Mindegyik anyakönyvben 600 oldal van, fele a halotti, fele pedig a születési adatok följegyzésére. A könyvek fekete-csikos, zöld csínvat-kötésűek, sarkuk és hátuk pedig szürke bőrposztó. A születési anyakönyvek felirata zöld, a halottiaké pedig fekete keretbe van foglalva. Nemsokára már a polgári házassági anyakönyveket is szétküldik.

Nemzetiségi kongresszust akarnak tartani a Magyarországon lakozó románok, szerbek és tótok Budapesten augusztus 10-én s megakarják beszélni maguk között, mi módon kellene az ő nemzetiségi ügyükön lendíteni. Ha megtartják ezt a kongresszust, úgy a kormány el lehet rá készülvén, hogy erősen meg fogják támadni. Csak azután megmaradjanak nem magyar ajku honatársaink az igazság határai között s el ne feledjék, hogy Magyarországot az Árpáddal bejött kaczagányos magyar hősök alapították, még pedig úgy, hogy az örökre Magyarország maradjon és soha Magyar-román-szerb-tótországgá ne váljon. A mi jogos lesz kívánságaik között, azt minden magyar ember pártolni fogja, de azon túl nincsen alku. Furcsa volna, ha ebben az országban a nemzetiségek több jogot akarnának kivívni maguknak, mint a mennyije a magyaroknak van. Tehát csak okosan és higgadtan.

Vajay István baranya-szalántai kerület országos képviselője körutat tett választókerületében s beszámolt arról, a mit az országgyűlés utolsó ülészakában a haza javára s választóinak érdekei mellett tett. A képviselőt mindenütt lelkese-déssel fogadták s banderiummal kísérték egyik községből a másikba.



Bécsben több száz ács-segéd abbahagyta a munkát, mert nincs megelégedve a bérével.

Németországban a Rajna vidékén és Wesszfáliában nagy viharok és jégverések voltak. A gyümölcsös kertekben, a szőlőkben és a szántóföldekben a viharok nagy károkat okoztak. A villám több helyen beütött.

Franciaországban most voltak a megyei választások, a melyeknél a szocialisták közül nagyon sokan kibuktak. Ezt senki sem várta, azért meg is lep mindenkit, hogy éppen a francziák, a kik különben minden tulozásnak barátai, a szocialista jelölteket elejtették.

Törökország valahogyan csak elbánt a macedoniai felkelőkkel, mert a mint onnan írják, a garázdálkodó bandák majdnem teljesen meg vannak semmisítve. Az elfogott felkelőket sorba lefegyverzik s az ország belsejébe szállítják, hogy jobban szem előtt legyenek.

Bulgária lázong, már fővárosa utcáin is rendetlenkednek különféle fölkelő csapatok. Hétfőn egy több mint négyezer emberből álló tömeg vonult végig Szófia utcáin s szabadságdalokat énekelt, szónokaik pedig a macedoniaiak felkelését dicsőítették. A fejedelem palotája előtt is megállottak s ott egy *Kitan-csev* nevű egyén beszédet tartott, a melyben ezeket mondá: „A szabadság áldozatokat követel, a bolgárok készen vannak ezeket meghozni. A forradalmat senki sem fogja visszatartatni és mi mindnyájan szívesen halunk meg Macedonia szabadságáért.“ Erre a tömeg egyszerre kiáltotta rá, hogy: Éljen a forradalom! Ebből a dologból még nagyon könnyen lehet nagyobb baj is, mert sem Törökország nem fogja türni, hogy a fenhatósága alatt lévő Macedoniát csak úgy röviden elvegyék tőle a bolgárok, sem Európa nem fogja tétlenül nézni, hogy odalent a Balkán-félszigeten az apró nemzetek akkor lázongjanak, a mikor nekik tetszik s így valószínű, hogy abba a most még kis esete-patéba a nagyobb hatalmak is bele fognak avatkozni.

Sztambulov gyilkosait még mindig nem tudták elfogni Szófiában, pedig azt mondják, hogy ott ténferegnek még s ha igazán el akarnák őket fogni, ezt nagyon könnyen megtehetnék. Ha ez így van, akkor a szófia rendőrség vagy csakugyan vak, vagy a mi még rosszabb, szemet huny s nem akarja meglátni a tetteseket. Hja mert a rendőrségeknél mind a két eset gyakori.

MI UJSÁG?

A király Kis-Czellben. A király szeptember tizenhetedikén érkezik Kis-Czellbe s ott marad tizennyolczadikán is. A Szent Benedek-rend kolostorába száll, melyet e célból most alakítanak át. Az átalakítás és berendezés munkáját *Fehér* Ipoly pannonthalmi főapát intézi, még pedig úgy, hogy az uralkodót és udvarát megillető fény ne hiányozzék. Tizenhat szoba fog a királynak és a kíséretének rendelkezésére állani. A mostani nagy étkező-helyiség fogadóteremmé lesz átalakítva, az étkezés az udvaron, a királlysátor alatt lesz. Ez a tábori sátor az, a melyet a király a hadgyakorlatok alatt rendszeren használni szokott. A hálószoba berendezését Bécsből hozzák. A lépcsőház előtt *Fehér* Ipoly főapát fogadja majd a királyt.

A huszonegyedik gyermek. A szabolcsmegyei *Tornyos-Pálca* községben, *Somlyódy* János birtokán, ugyancsak esővestől hull az áldás *Rovalovits* János béresgazdára és feleségére. A derék házaspárnak a napokban született a huszonegyedik gyermeke. Az anya és a gyermek jól érzik magukat. *Somlyódy* János, a jószívű földesur megjutalmazta a házaspárt. Sajnos azonban, hogy a huszonegy gyerek közül csak három van életben.

Gyalog Székesfehérvárról Párisba. Gyuranits András székesfehérvári péksegéd egynehány hónappal ezelőtt elhatározta, hogy elmegy szerencsét próbálni Párisba. Minthogy vasutra nem volt pénze, gyalogszerrrel indult neki a nagy utnak és hat heti gyaloglás után el is jutott Párisba. Itt azonban nem kapott munkát s csak napról-napra nyomorgott. Hazajött volna, de egy krajezárja sem volt, az osztrák-magyar nagykövetségtől pedig, a hova segélyért fordult, elutasították. Talán éhen vészett volna, ha három cigánymuzsikus: *Rác* Vince, *Bunkó* Laci és *Rigó* Ferenc meg nem könyörül rajta. Ezek ellátták ruhával, egy kis pénzzel s azután részint gyalog, részint vasuton visszajött Magyarországra.

A medvemama czirogatása. Máramaros-Szigetről írják, hogy *Gánya* község mellett egy nyolcz éves kis leány fegyűjtés közben észre vette, hogy közvetlenül háta mögött egy anyamedve sétáltatta szeretetre méltó két bocsesát. A kis lánynak nem volt ideje megfutamodni s így csak remegve állott a medve előtt, azután meg füvet dobott neki. A medve rendszeren nem bántja azt, a ki őt békén hagyja; de most — talán nem lévén megelégedve a kis parasztlány modorával — úgy megsimogatta a leánykát, hogy a fél testéről lehámlott a bőr. A medvemama azután eltűnt a bozót közt. A gyermeket fél alétan, véresen találták meg és orvosi gyógykezelés alá vették. Az udvariatlan nőténymedvét medvevadászok vették üldözőbe.

Annuska a sineken. A napokban a gyorsvonat Dorozsma és Szatymaz között nyílt pályán hirtelen megállt. A megállást az okozta, hogy a mozdonyvezető észrevette, de már későn, hogy a sineken egy leányka fekszik. Hiába volt a fülsiketítő vészjelző és a mozdonyvezető kétségbeesett kiáltása, a leányka mozdulatlanul feküdt a sineken és édesdeden aludt s bizonyára szépekről álmodott s nem a borzasztó halálról, mely a legrémesebb alakban közeledett feléje. Körülötte a pályatest gyepén libácskái legeleléstek. A zakatoló nagy vasmozdony nem ölte meg, hanem messze eldobta magától s a leányka bordacsonttörést szenvedett. A vonat megállott, fölvette a leánykát s bevitte Szegedre, hol ápolás alá vették. A kis sebesült, *Szilli* Anuska 11 éves, *Szilli* Antal pályaoír leánya, mint mondja, libapásztorkodás közben fölfeküdt a sinre s míg fülét a hideg vasra nyomva figyelte, hogy mikor jön a vonat, elálmosodott.

Gyilkosság pálinkáért. *Kövesden* (Temes megye) — *Tonia* Nikitza arató munkás meg akarta gazdáját, *Sztanku* Pávelt támadni, mert ez nem adott neki pénzt pálinkára. *Paraon* Nikolai védelmezte *Sztanku*t, de szerencsétlenségére mert a dühös *Tonia* fölkapta kaszáját s megölte *Paraon*t. A gyilkos azután *Lippáig* szaladt, hol rögtön jelentkezett a járásbiróságnál.

Vizbe fulás. *Németh* József homokot szállított egy ladikban *Eszék* felsővárosba. Egy fordulónál a közeledő „*Arad*” gőzhajó hullámverése a homokkal tulerhelt ladikot fölbillentette s *Németh* nyomtalanul eltűnt a vízben. Ugyanezen szerencsétlen embernek nagybátyja *Radonovits* József aznap a *Drávába* fulladt s hullája szintén eltűnt a habok közt.

Pusztulnak a jó erkölcsök. Az élet undora már az aggok közt is kísért. Két agg öngyilkosságáról kapunk hírt, a kik nem tudták végit várni annak a pár napnak, a mit átélniök talán még adatott. *Sajtos* Mihály egy 84 éves kálozi lakos az egyik, ki a napokban udvara hátsó részében egy fára felakasztotta magát. Mire hozzátartozói észrevették, már halott volt. A másik öreg életunt a bécsi köztemetőben számolt le az étellel tegnapelőtt. A temetőőr halott embert talált az egyik sirdombon. Mellette félig kiüritett üvegecske feküdt, a mely mint később konstatálták, mérget tartalmazott. Zsebében czédula volt, a melyből megtudták, hogy a halott öngyilkosságot követett el. *Schneider* Károlynak hívták, *Tranjava* községben született, egy bécsi gyárban dolgozott s nyolczvankét éves korában unta meg az életet. Évekkel ezelőtt meghalt felesége sirján itta ki a mérget. Bizony pusztulnak a régi jó erkölcsök, mikor már az öregkor is meg tud feledkezni az istennek parancsairól.

Veszett ember. Megrendítő szerencsétlenségről írnak *Dunaszekeső* községből. *Ferenczi* György odaváló polgárt még a mult év október havában veszett eb marta meg. *Ferenczi* az esetet mindenki előtt titkolta, csak a feleségének mondta meg, a ki külön-

bőző háziszerekkel gyógyította megmart férjét. A sebek lassanként meggyógyultak s már azt hitték, hogy tul vannak minden bajon. E hó 22-én heves főfájása támadt, a gyomra kevergett, szédült s levertséget érzett. Orvoshoz vitték Bonyhádra, ki konstaltálta a szerencsétlen emberen, a betegségek legiszonyubb nemét: a viziszonyt. Kocsira ültették, lekötötték és néhány esendőr fedezete mellett Szegzárdrára szállították. Utközben olyan erősen kitört rajta a veszettség, hogy szinte ömlött a száján a véres tajték. Mire Szegzárdrára értek, meghalt.

Innen-onnan. *Szlatina* község határában a „Musa“ nevű erdőrézben női hullát találtak az erdőörök. — *Szabadon* a csorda megvadult bikája felkapta a községi pásztort szarvaival s a levegőbe dobálta, majd pedig taposta és döfte. Mire a megbőszült állatot elzavarhatták, a pásztor halva volt. — *Dragojestben* a farkasok megtámadták a disznóesürhéket s számos sertést el is pusztítottak. A délvidék több részéről írják, hogy a farkasok garázdálkodnak. — *Rákóczi* községben pár nap előtt Bugyi János ottani birtokos 10 éves Jóska nevű fiacskája felakasztotta magát. — *Orovicáról* jelentik, hogy egy leginkább szerb pénzek hamisításával foglalkozó bandát fogott el a esendőrség. A banda tagjai között van egy pár orovicai kereskedő is. *Tejfaluban* tűz támadt egy helyen a lakók távollétében és átesapott a szomszédba is. Itt egy pálinkamérő raktárában explodáltak a szpirituszos és petróleumos hordók, de nagy bajjal mégis eloltották a tüzet.

A gazdaközönség hasznosan eselekszik, ha mag szükséglete beszerzésénél a forrást nagyon is megfontolja. A tényleg megbízható fajazonos magvakat csak az olyan óriás forgalmu czégeknek, mint p. o. Mauthnernél lehet beszerezni, mert az ilyen világezégnek rengeteg nagy forgalma lehetővé teszi, hogy nagyon szerény haszonnal juttathassa a legmegbízhatóbb vetőmagot a gazdának.

Univ. med. Dr.

ACZÉL

fog- és szájbetegeknek

rendelnaponkint 10—12 és 2—4 (szegényeknek 12—2-ig) Budapest, váci-utca 4.

Az Országos Magyar Kölesönös Biztosító-Szövetkezet Budapesten

ma hazánkban az egyetlen intézet, mely a kölesönösség elvén alapulván, **a legolcsóbb díjak mellett** eszközli a **tűzkárbiztosításokat**, melyeknél a feleknek a **jelentékeny megtakarításon** kívül más **előnyöket** is nyújt.

Az igazgatóság tagjai: Teleki Géza gróf elnök, Csavossy Béla alelnök, Andrássy Géza gróf, Ahsbals Leó lovag, Desseffy Aristid, Komjáthy Béla, Péchy Tamás, Rothkugel Arnold lovag, Rudnyánszky Béla, Szentkirályi Kálmán, Sztáray István gróf, Szőnyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf, vezérigazgató: Szőnyi Zsigmond. A szövetkezet igazolta a hozzáfűzött várakozásokat; káresetekben a feleknek a legrövidebb idő alatt megtéríti a tényleges kárt és előzékeny eljárásával kivívta magának a közbizalmat. — **A szalmás eleség és takarmánykészletek biztosítása** is olcsóbban eszközölhető a szövetkezetnél, mint bármely hazai intézetnél. Csakis a tiszta díjat és a kincstári bélyegyet számítja minden másnemű illeték kizárásával. — Felvilágosításokat szívesen ad az igazgatóság Budapesten és az egyes községekben létesített ügynökségek.



A törzskönyvi bélyegzés ügyében a földművelési miniszter ujabban a következő rendeletet intézte az illető törvényhatóságokhoz. Mult évi október hó 30-án kelt 64308 sz. rendeletomrd hivatkozással értesitem a közönséget, hogy megengedem, miszerint a területén törzskönyvezendő állatok törzskönyvi bélyege az állatok jobb szarvára is alkalmaztathassék.

Poloskairtó szer. Az oly undok és alkalmatlan poloskák kiirtására nagyon jó sikerrel alkalmazható az eczetsav; ezt legezészerűbb kicsiny üveg fecskendővel (a melyet bármely kereskedésben be lehet szerezni) azon falrepedésekbe, a hol a poloskák tartózkodnak befecskendezni; az ágy farészei szintén befecskendezendők a szerrel. Egy csepp eczetsav elegendő arra, hogy egy poloskát azonnal elpusztítson; az eczetsav biztosabb és olcsóbb poloskairtó szer mint bármely más nagy hangon hirdetett rovarirtó por, a mely többnyire értéktelen hamisítvány.

Vizivás nyári munkáknál. A nyáron át végzendő külső gazdasági munkák végezése alkalmával a munkások nem tudnak a vizivásban kellő mértéket tartani. Legnagyobb részük tulságosan sok vizet fogyaszt, viszont vannak munkások, a kik egészségesebbnek tartják csak a rendes napi étkezések után inni vizet, elkerülendők a tulságos izzadást. Ez azonban nem egészen helyes, és gyakran veszélyes betegségek okozója lehet. A beálló szomjuság arra emlékezteti az embert, hogy a testből veszendőbe ment nedvet pótolja; azon esetben ha a testnek nem pótoljuk vissza a felhasznált vizet, az emberi test izomzata és szövete kifárad s ekkor beáll az ugynevezett napszúrás, a mely többnyire a rögtöni halált okozza. Hogy tehát a testünk fentartásához szükséges vizmennyiség szervezetünknek mindig rendelkezésre álljon, szükséges, különösen nyáron, mikor a nagy melegben a sok izzadás folytán sok nedvet veszítünk, ennek pótlásáról gondoskodnunk, s kellő mennyiségű vizet innunk. Mindannyiszor tehát a mikor szomjuságot érzünk, ne iparkodjunk azt elfojtani, hanem oltuk szomjunkat kellő mennyiségű vízzel. Inni mindig lassan és mértékletesen kell; nagyon czélszerű az ivóvizhez kevés eczetet, esetleg kevés citromsavat keverni, a mely minden fűszerkereskedésben kapható; az ilyen savanykás víz nemesak jobban oltja a szomjuságot, de elejét veszi a sok vizivás következtében rendszeren beálló gyomorfájdalmaknak is.

Minő tejet adhatunk egy éven aluli gyermekeknek. Tiszta tehéntej tulságosan zsiros a még csak néhány hetes gyermek számára s ezért ilyet nem szabad

azoknak adnunk. A néhány hetes gyermekeknek adandó tejet fel kell forralni, behűtés után két harmadrésnyi felforralt vízzel keverni, s azután kissé megezükrozva itatni a gyermekekkel. A forralt víz helyett adhatunk ugyan csak két harmadrésnyi mennyiségben gyenge árpa főzetet. A mint a gyermek lassan megerősödik, fokozatosan kevesebb és kevesebb vizet vagy főzetet keverhetünk a tej közé; egy éves gyermekkel már minden veszély nélkül itathatunk tiszta tehéntejet.

A megizadt lovak itatása, mint mindenki tudja veszélyes; veszélyes pedig különösen akkor, ha itatás után a kimelegedett ló, hosszabb ideig állva marad — nem mozog — a mikor a felmelegedett test a hideg víz élvezete folytán hirtelen lehül, minek következtében reszketés, gyomorgöresök, mellhártyagyulladás vagy tüdőgyulladás állhat be. Ha a kiizzadt lóval hideg vizet itatunk, de azonnal gyors mozgást végeztetünk vele, akkor a megbetegedés veszélye kisebb ugyan mint ellenkező esetben, de azért ez esetben sem ajánlatos. Legezélszerűbb a kiizzadt vagy átmelegedett lovat, istállóhoz vezetés előtt, kis ideig megjáratni, s azután felzabalázott szájjal néhány korty állott vizet itatni vele, a mi kissé lehüti és szomját enyhíti, mire istállóba vezetjük, kevés szálas takarmányt adunk eléje, s ha lehült akkor itatjuk meg, mire rendes zabdagját adjuk neki.

A méz derítése. Pörgetés után a méz még nem teljesen tiszta, s több-kevesebb viaszmaradvány még van benne. A méz között levő viaszt legkönnyebben úgy távolíthatjuk el, hogy azt egy sűrű lószórszítán keresztül folytatjuk, a mikor is a viaszrészecskék visszamaradnak a szűrőben. Házi használatra a méz ily nemű tisztítása elegendő, eladásra szánt árut azonban még sokkal tisztábbra kell deríteni, a mi következőképen történik: a mézet egy e célra készült edénybe töltjük, melynek fenekéhez közel egy dugóval elzárható nyílás van; ezen mézzel megtöltött edényt azután egy nagyobb vízzel telt edénybe állítjuk s tűz fölé tesszük. Mihelyt a méz melegedni kezd, a benne levő összes viaszrészecskék a felszínre kerülnek, mire a mézes edényt kivesszük a vízből, megnyitjuk a kifolyó nyílását, s a vizes mézet alkalmas edényekbe befolyatjuk. Az átfolyatásnál ügyelni kell, nehogy a tiszta méz közé a felszínen levő viasz ismét visszakeveredjék, hasonlóképen ügyelni kell arra is, hogy a mézet ne melegítsük fel tulságosan, mert különben illatát elveszti.

Pléhedények tisztítása. A vaspléhből készült edények, ha hosszabb időn keresztül tűz fölött állanak, elvesztik szép fehér színüket, s megfeketednek. Hogy ismét visszakapják fehér színüket, keverjük össze fahamut közönséges olajjal, oly arányban, hogy az folyékony pépet képezzen; ezen péppel kenjük be azután a pléhtányért, s kis idő múlva dörzsöljük le száraz gyapjuronggyal. Ha az edény nagyon fekete, s egyszeri tisztítás után nem nyeri vissza fehér színét, az eljárást ismételni kell.



A peronoszpóra pusztításai.

Az ország számtalan vidékéről érkezik szerkesztőségünkhöz a szomorú hír, hogy a peronoszpóra rohamosan terjed, úgy hogy sok helyütt már levél sines a tőkén.

Megirtuk volt idejében, hogy miként kell a bajt megelőzni; a ki megfogadta tanácsunkat, az örülhet is a szépnek mutatkozó termésnek s azoknak nincs is más mondani valónk, minthogy szemmel tartsák szőlőjüket s az első folt jelentkezésekor az újabb permetezést el ne mulasztják.

Csak hogy sajnós — mint a vész terjedése is mutatja, — az ország nagy részében elmulasztották a permetezést, vagy annak idejében való végzését s a vész most tönkretétellel fenyegeti a gazdagnak ígérkező termést.

Bizony a termésen meg is fog látszani a mulasztásnak a nyoma, de ha még ezután is késünk a permetezéssel, úgy lemondhatunk a termésről egészen. Sőt nemcsak az idej, de a jövő év termése is elpusztul.

Emlékeztünk még jól — hisz nem régen volt — az 1891. évre, a mikor első ízben lépett fel nagy arányokban a peronoszpóra, hogy micsoda pusztulás követte azt. Nemcsak az az évi termés ment tönkre, hanem be nem érven a szemek, a télen át elfagytak, kipállottak s nem egy tőke elgyengülve nem élte meg a legközelebbi tavaszt. Különösen a homoki szőlőkől sok kifagyott a peronoszpóra következtében, mert ép ezeket a szőlőket támadja meg leginkább s pusztítja leggyorsabban. A mi természetes is, mert a sovány talaj nem bírja a tőkét úgy hajtani, táplálni, mint a kövérebb kötött talaj.

Nemcsak az az évi termésről, de a jövő évről is szó van ma, midőn a peronoszpóra pusztít, sőt ha szigorubb telünk jönne, bizony a tőkék is megsiratták azt a gazdával együtt.

Azért ne késlekedjünk s ne növeljük a bajt újabb mulasztással. Az a „most már úgy is későn van“ felfogás nagyon megboszulhatja magát a gazdán. Mentsük a mi menthető s permetezzünk.

Most már telik is reá, mert vége az aratásnak s a legtöbb helyütt bő volt az Isten áldása, ha ára nincs is.

Ha permetező gépre talán nem telik, megteszi egy jó ezirck vagy nyirfa seprő is, az igaz, hogy így több anyag pazarlódik el.

Erősebb rézgálicz oldatot azért nem kell használnunk, mint 2%-ot, azaz egy hektoliter vízre két kilogrammot, mihez még két kilogramm ojtot meszet is kell tennünk.

A hol esonkázni szoktak s a peronoszpóra fel lépett, ott az idén ne esonkássunk, legfeljebb szeptember második felében, a mikor már a szőlő a jövő év termését biztosító termő szemeket érleli s a peronoszpóra pusztítása is rendesen alább száll.

A most fellépett melegebb időjárás egy kissé megakasztotta ugyan a vész terjedését, de ez el en

kapasson senkit, mert a baj meg van s az permetezés nélkül el nem mulasztható. Az őszi esős időjárás mellett majd lábrakap az megint s a ki nem permetezett, sirva fogja azt a pusztulást nézni, a mi beáll. Sőt a mostani permetezés nem is elég, mert hisz a baj már elharapódzott, hanem szeptember elején, különösen ha közbe nagyobb esők jönnek, az újabb permetezést elmulasztani nem szabad.

Egyszóval a szőlősgazda szőlejeének éljen, mert a jelen mostoha viszonyok között egy mulasztás évek szorgos munkáját teheti tönkre. *Vinczellér.*

GAZDASÁGI DOLGOK.

A kendertermelésről.

A kendertermelést hazánkban már régesrég óta üzik, — főképen a kisgazdák — ez ideig azonban a termelés igen csekély mérvű s inkább csak a házi szükséglet fedezését czélozza, mintsem hogy kereskedelmi czélokra termeltetnék. Pedig a kendertermelést kiterjedtebb mértékben üzni nagyon kifizetné magát, főleg a mai időben, midőn a gabonafélék ára oly alacsonyra szállott alá, hogy alig fizeti meg az előállítási költségeket,

És bizony hovatovább, hiu ábrándnak bizonyul abbéli reményünk, hogy a buza s ezzel együtt a többi szemes termények ára majd csak emelkedni fog, mert bizony most is sajnosan azt kell tapasztalnunk, hogy a gabonaneműek ára lehető legalacsonyabb s nincs kilátás arra, hogy a jövőben szám-bavehető módon emelkedjék.

Ily körülmények között nagyon is érdemes arról gondoskodnunk, nem lenne-e gazdaságosabb, hasznot-hajtóbb, ha a gabonatermelést szűkebb határok közé szorítanánk s jövőben az eddig gabonatermelésre használt terület negyedrészt ipari növények termelésére használnók fel, a melyenek például a ezukorrépa vagy a kender. A ezukorrépatermelést már kezdik nálunk felkarolni, a kendert azonban — mint fentebb említettük — kereskedelmi czélokra még nem termelik, holott ez még biztosabb jövedelmet hajt, mint a répa és a gabonaneműek, nem lévén oly nagy áringadozásoknak kitéve, mint előbbieik.

Ajánlatos a kendertermelés felkarolása nemesak az előbb említett rendkívül fontos oknál fogva, de a munkamegosztás szempontjából is, mert olyankorra esik minden munkája, a midőn a buza- és tengeri-termelőnek nincsen semmi tennivalója, mikor tehát a gazda bőven ráér elvégezni azt a csekély munkát, a mit a kender gondozása megkíván.

Legujabban a kormány és a gazdasági egyesületek is azon fáradoznak, hogy a kendertermelést minél inkább megkedveltessék a gazdaközönséggel; az előbbi az által, hogy kenderkikészítő vállalatok létesítését mozdítja elő, melyek a nyerskendert veszik át a termelőktől, az utóbbiak pedig az által, hogy

mintegy kendertermelő szövetkezeteket létesítenek oly módon, hogy egyes vidékek gazdái szerződésileg kötelezik magukat bizonyos meghatározott területen kendert termelni s közösen értékesíteni terményüket, a mi az értékesítést biztosabbá és hasznot-hajtóbbá teszi.

Lássuk már most magát a termelés mikéntjét. Termelni főleg az ugynevezett *olasz kendert* ajánlatos, a mely sokkal finomabb szálú mint a mi közönséges kenderünk s a melynek ára emennél jóval magasabb. Ez a talajban nem válogató s csak a tul laza homok és a hideg agyagtalajon nem diszlik. A trágyázást, főleg ha a föld nincs jó erőben, nagyon meghálálja. Oly talajokon, melyek tulkövérőségük miatt gabonatermelésre alkalmatlanok (például régi tófenekék, árterek, lápos talajokon) a kender óriási terméseket ad, habár ily helyeken minősége nem lesz elsőrendű; előnyös azonban azért, mert az ily talajok néhány év alatt megszeliidülnek s egyéb termények előállítására válnak alkalmasakká. A trágyát mindig ősszel adjuk s szántsuk is mindjárt alá; de ha nem trágyázunk is, az esetben is szántsuk meg a talajt még ősszel; tavasszal, ha a föld nem gazos s aszatmentes — mely utóbbi legveszedelmesebb ellensége a kendernek — a szántás elmaradhat s a porhanyítás elegendő, ellenkező esetben egy *sekély* szántás okvetlenül szükséges.

Ha a talajt kellőleg előkészítettük, akkor *április* elején megkezdjük a vetést, melyet iparkodjunk mielőbb elvégezni, annyival inkább, mert a kender a fagyok iránt nem nagyon érzékeny s minél előbb kerül a talajba, annál biztosabb és nagyobb lesz termésünk. A vetést legjobb sorosgéppel végezni, oly formán, hogy a sortávolság 4—4½ hüvelyk (10—12 czentiméter) a növénytávolság 20 czentiméter legyen, mely esetben a magszükséglet — feltéve hogy *egy-éves magot vetünk* — kataszteri holdanként 30—40 kg. vagyis 60—80 liter, a talaj és az időjárás milyensége szerint; kötött talajba, száraz időjárás alkalmával többet, laza talajba, nedves, meleg időjárás esetén kevesebbet, 80 liternél többet azonban semiesetre se vessünk (holott ezt sokan ajánlják), mert ez esetben a kender nagyon törpe marad s a kiszülés veszélyeinek van kitéve. Vetés előtt a vetőmagból próba-csiráztatást kell tenni, mert az egy évesnél idősebb mag sokat veszít csirázási képességéből s ha a vetőmagot nem termelik kellő elővigyázattal — azaz a kirázás alkalmával a szárból botokkal verik ki — a mag héjja elrepedezik s a csira elromlik. Épen ez okból nagyon ajánlható, hogy a gazda maga termelje a magnak valót s vetésre mindig egyéves magot használjon; magtermelésre elegendő kataszteri holdanként 20—30 kg. (40—60 liter).

A vetés után simán hagyjuk a talajt, a lazábbakat hengerezve, a kötöttebbeket túskeboronával lesimitva. Addig, míg a kender 4—5 hüvelyknyi magasra nem nő, figyelemmel kell kísérnünk annak növéstét; ha gaz, kivált pedig aszat jelentkezik, ugy

azonnal hozzá kell fogni annak kitisztításához, ügyelve arra, hogy a gyenge kender tulságosan össze ne tapostassék; azontul aratásig semmiféle gondozást sem igényel.

A kender augusztus hó közepén szokott rendszeren beéredni, a mit arról ismerhetünk meg, hogy a porodás szálak sárgulnak s megrázva erősen porzanak. Az aratást e célra készült, nádvágóalaku — eltört kaszából készíthető — szerszámmal végezzük, olyformán, hogy a kenderszálakat lehetőleg földszint vágjuk le. A levágott kendert markokba kötjük össze és egymásra keresztbe fektetve rakjuk össze, úgy hogy egy része a szálnak be legyen takarva, míg a leveles része a levegőben függ. A markokat széjjel fektetve szárítani, vagyis nem keresztbe rakni nem ajánlatos, azért, mert egy esetleg bekövetkező hosszabb ideig tartó eső nagy kárt tehetne benne.

A keresztbe rakott markok 6—10 nap alatt megszáradnak; ekkor a leveleket leverjük, olyformán, hogy a markokat néhányszor földhöz verjük. Ha a kender száraz, akkor ez igen szapora munka, miért is be kell várnunk, hogy a markok teljesen megszáradjanak. Ezután a letisztított kendert 15—20 cm. vastag kékébe kötjük és pedig két kötéssel, egyet egyharmad, a másikat kétharmad magasságban. A vastagabb kéve azért alkalmatlan, mert az áztatóban igen nehezen kezelhető. A kész kékéket kupokba kell felállítani 50, vagy 100-ával olyképen, hogy az első 3 kékét háromláb formára állítjuk fel és hegyeit egymásba illesztjük, melyekre a többi kéve jön. Előnyös, ha a kupok összeállításánál arra ügyelünk, hogy bennök üres tér legyen, hogy az esetben, ha a kup beázott, gyorsabban száradjon és be ne penészedhessék.

Az így elkészített kender azután átadható a gyárnak.

Ennyiből a munka, a mivel a kender termelése jár, azon esetben, ha az áztatást nem magunk végezzük, a mit a kisközgazda sok esetben nem is tehet, mert e célra alkalmas áztatók szükségesek.

Hogy a kendertermelés jövedelmezőségét számokban feltüntethessük, tegyünk egy kis számítást: átlagban terem kataszteri holdanként 50 métermázsza szál kender; ennek ára métermázsánként átlag 2 frt, tehát összesen 100 frt; a termelési költségek, beleszámítva az őszi és tavaszi talajmegmunkálást, vetőmagot, vetést, esetleges gazirtást, aratást és az elszállítást, bőven számítva 40 frtra tehetők, tehát a holdankénti tiszta jövedelem kitesz a legszigorubb számítás szerint 60 frtot, a mi a mai viszonyok között bizony nagyon számottevő összeg.

Ha a kendertermelés révén származó jövedelmet összehasonlítjuk a gabonatermelésből származó jövedelemmel, azt hiszem felesleges tovább fejtegetnem előbbinek hasznosságát.



MULATTATÓ.

Az ördög létrája.

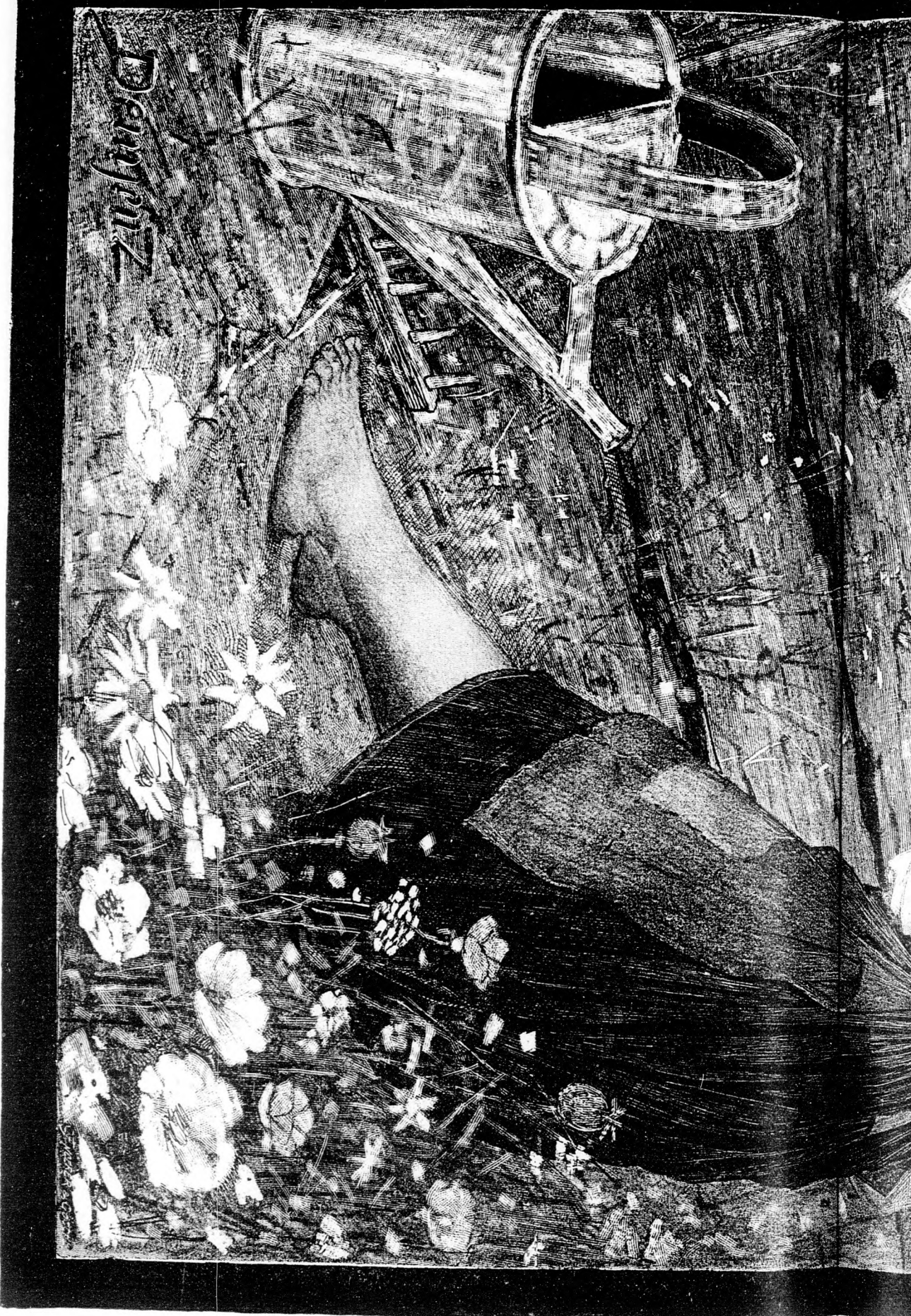
— Költői elbeszélés. —

Ismerek egy falut, jó magyar nép lakja,
Van nagy határ földje, van hűvös patakja,
Nagy határ földjében férfi népe szánt vet,
Dolgozni serényen mindig talál kedvet;
Fehér népe pedig lejár a patakra,
Jó kedvében néha el is fakad dalra,
Kendert tilól, áztat, hogy legyen fonásra,
Tele guzsaly télre s ne szoruljon másra.
S a hol jó nép lakik, minden diszes ottan,
Nem gyalázkodik ott a templom kopottan,
Hanem a tövétől fel a tetejéig,
Tisztán patyolatként, messzire fehérlik.
Söprik ott az udvart szokásból mindennap,
Míntha minden házhoz most jönne el a pap.
Hát még a virágos kertek milyen szépek?
Bokor hátán bokor, sok virágot téphet,
Koszoruba valót, piros pünkösd napján,
A legény is, meg a barna piros nagy lány.
A falu házánál hosszú lóczán resten
Még a kisbíró sem alszik lomha testtel;
Odabent pediglen a község sok bölese
Bizony sohse kérdi, idejét hogy töltsé?
Hanem ha valami dolog akadt, történt,
Közülakarattal nyélbe ütik tüstént,
Megegyeznek szépen s tanácsülés után
A dolgára megy mind, egy sem ül ott bután.
Száz szó helyett egyet had mondjak hát végre:
Olyan ez a falu, olyan ennek népe,
Míntha ezer tündér és megannyi angyal
Röpködne fölötte áldva éjjel-nappal. —
Azonban, hogy mért ily boldog és mióta?
Hallgassátok meg hát, hadd mondja a nóta:

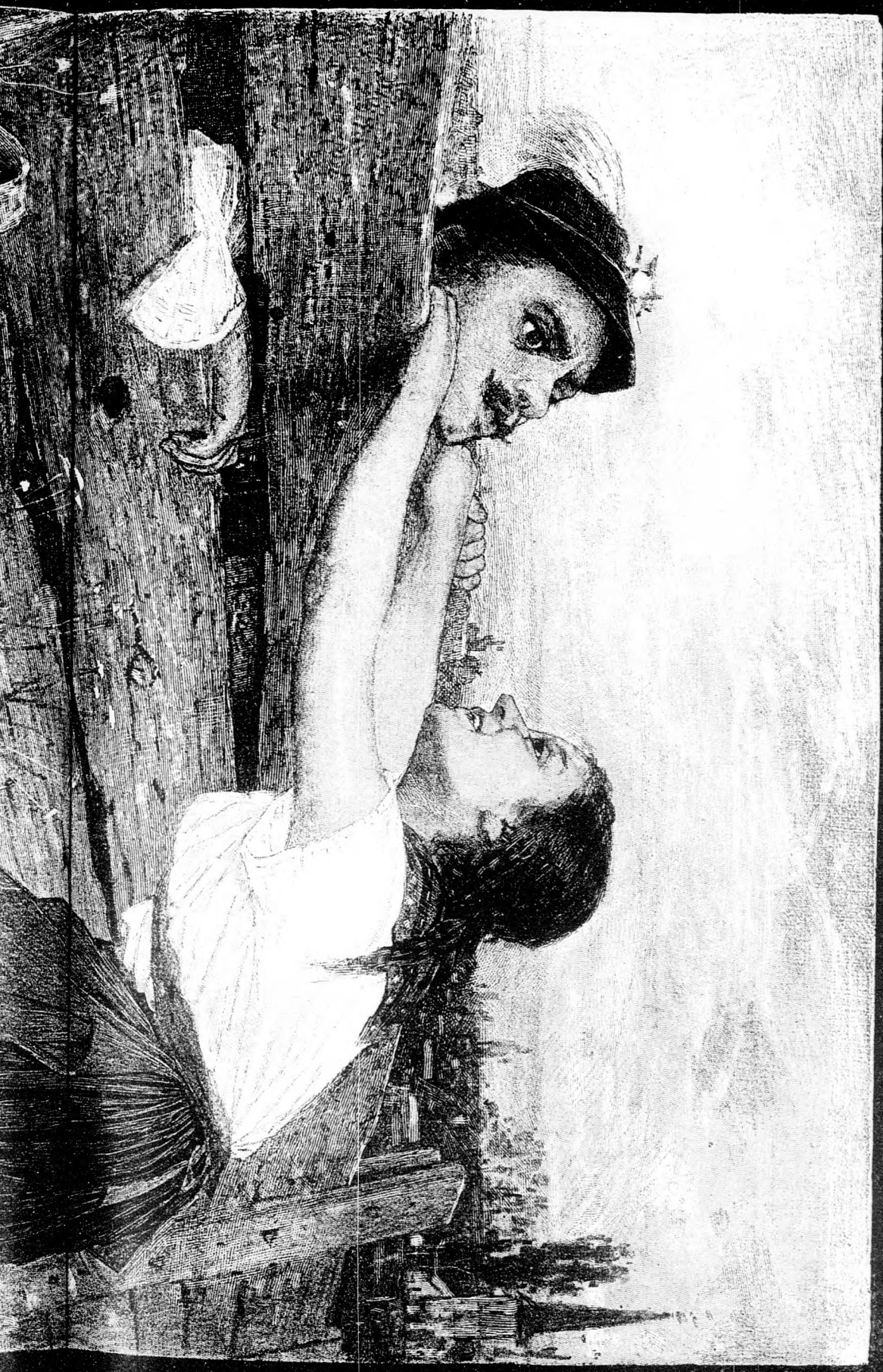
I.

Nyomatás után volt, hajnal hasadtakor,
Még a madár sem szólt, aludt minden bokor:
Egyszer csak meghuzzák a lélekharangot,
Olyan szomorun szólt, bubánatos hangon;
A pap is sietett álmából fölrazva.
Oda abba a nagy szépre meszelt házba;
Abban a nagy házban Bende János lakott,
Ő miatta hagyták csukva az ablakot,
Neki szólt a harang, vagy inkább lelkének,
Neki szól majd másnap a halotti ének.





Tartsd a szádat.



Felesége meghalt, harmad éve annak,
 Ágya fejinél csak fia, menyé vannak.
 A haldokló gazda fia kezét tartja,
 Elmondja utószor mi a kívánatja:
 „Fiam, anyád mellé ássátok a sirom,
 A föld terhét ott majd könnyebben elbirom;
 Legyen temetésem, milyen volt anyádé,
 Ne legyen pazarlás, se pompa, parádé;
 Halotti toromra költség kevés essék,
 Csak a mit megkíván a gazdatisztesség.
 Rád hagyom a házam, telkém szerzeményem,
 Bandi fiam aztán csak munkáld serényen;
 Tied a kertem is, ha mélyebbre ásod,
 Jobban fog teremni, szebb lesz aratásod.
 Te rád Böske menyem a fiamat hagyom,
 Jól gondját viseljéd, szeressed őt nagyon;
 És most áldjon Isten mind a két kezével,
 Vegyetek már bucsut, órám érkezék el!”
 Bandi fiu s Böske apjokra borulva
 Siratták, zokogtak, könnyük eredt folyva,
 A nagy zokogástól megegyszer fölébredt
 A gazda, a pap is ekkor állt idébbre,
 Meggyóntatta szépen, úgy a mint a rendje,
 Ostyát nyujta neki s olajjal fölkenete.
 János gazda ekkor még fiához fordult:
 „Majd megfeledeztem — hörgé — egy dologrul:
 Fiam, a pálinka nem ég adományá,
 Valamennyi iszsa végre mind megbánja!” —
 Tovább is mondta vón' a sok szépet és jót,
 De a halál koma belökte az ajtót.

Másnap a temetőn szomorú sirt ástak,
 Azt is a Bendének, senkinek se másnak.
 Letették a testjét örök nyugalomba,
 Hantot is vetettek a sirba, a dombra.

Elmult egy esztendő, lehullott a gyász is,
 Módos gazda Bandi, van telek, van ház is,
 Hagyott rá az apja, van pénze bőviben,
 Ki nagyobb ur nála, a falu szélitiben?
 De meg a bánat is egy esztendő alatt
 Úgy beveszi magát, hogy biz' a nem szalad
 Hanyatthomlok tova csak amugy magától,
 Hanemha jóféle szesz-ital szagától!
 Mindehhez még aztán kerül pár czimbora,
 A ki váltig mondja: gyere Bandi borra,
 Telkes gazda lettél, fizess hát áldomást,
 Áldomásra nő a vagyon szemlátomást!
 Ússe kő megyek hát, tiz forintom bánja,
 Megsem érzi azt még apám hagyományá,
 „De ne a faluba, ne nappal, majd este,
 A faluban nappal, valaki meglesne!”
 Kint a keresztuton van egy ócska csárda,
 Öreg este táján összegyűlve várta
 A sok jó czimbora Bandi telkesgazdát,
 Velük a cigány is, azt is odahozták.
 Valahára meg jött Bandi is közibök,

„Fehéret, vöröset, őt, most szüretöltet,
 Bort ide csapláros, te csak folyva töltsed!
 Kocziintunk poharat, esendüljön az ének,
 Czigány, te meg csináld módját a zenének.”
 És megindult sebbel-lobbal a dáridó,
 És ki örült ennek? ki más, mint a zsidó!

(Folytatása következik.)

Tartsd a szádát.

— Mai képünkhöz. —

No, melyik mondja a másiknak: a legény-e a lánynak, vagy a lány-e a legénynek? — Első ránézésre, tudom mindenki azt fogja rá, hogy a legény követelődzik olyan fenn, mert már esucoritja is a száját s ugyancsak kapaszkodik fel a kerítésen, hogy annál jobban ajka ügyébe essék majd a Rózsi ajka. Aztán meg akár kötekedésből, akár igazánból Rózsi el is tolja magát a kerítéstől, csakhogy jó messze legyen Pista esókszomjas bajuszától. Pedig hát még sem úgy van a dolog, mert Rózsi mondja Pistának, hogy tartsa a száját, esókot nyom rá, mert azt hozta hírül neki, hogy az öregek beleegyeztek a házasságba s új kenyérre meg is lesz a lakzi. Hát akkor mért huzódik annyira hátra a kerítéstől? Csak azért, hogy annál nagyobbát rántasson magán azzal a gömbölyű szép fehér karjával s annál biztosabban oda röpülhessen a Pista nyakába. A ki nem hiszi, kérdezze meg az üres kannától, a melyik ott a kerítés tövében szinte elhajlik, hogy jól megfigyelje a esókot, ha majd elesattan s valahogyan magányosan elszaladjon vízért, ha majd nagyon tüzes lesz. Hja, ilyen a fehérnép, nem hiába mondják, hogy az aszszonynak szegét-végét kitalálni nem lehet. Sohse tudja az ember, mit forral szívében.

—*—*—*—

A vérszopó.

— Elbeszélés. —

— Elmegyek én, édesapám! Szépen fogom kérni az Aranykövi urat, hogy adja vissza azt a másik váltót, mert vétek volna megtartania az első váltó kamatja fejében. De hát minek is irt alá édesapám két ezerforintos váltót, mikor csak egyezer forintot kapott kölesönbe? Igaz, hogy apámuram a jó termésre számított, hogy abból bőven fizetheti: Akkor sem kellett volna, akkor is sok lett volna annak a ...

Pál gazda odakönyökölt az asztalra s úgy bölintett a fejével.

— Igazad van, Borecsa! A törvény tiltja az ilyen kamatot; de hát tudod, mikor az apád meg volt szorulva. Aratás volt, az aratóknak kenyér kellett s apádnak nem volt egyebe, mint ez a kis ház. A zsidó kínálta rá a pénzt. Ezer forintot adott s azt mondta, hogy két-három évi részletben is fizethetem, csak irjak alá a kamat fejében még egy ezres váltót. Tavaly három éve volt, — te gyerek voltál még akkor, Borecsa, de emlékezhetel rá, — dobra akarta

veretni házunkat. Édes anyád bujában halt bele. A tartozást akkor megfizettem, de a másik váltó kiváltására már nem volt pénzem, a termés rossz volt. Később még kétszáz forintot adtam s kértem, hogy a többivel várjon, esztendőre tán jobb termés lesz. Csalódtam. Olyan sem volt, Kétszáz forintot sem fizethetek, fiskálisra sem telik, oda lesz a mi szép, boldog hajlékunk!

Az öreg gazda becsületes szemérol könyesepp gördült alá.

— Ha megbékülhetnék avval az emberrel, te Boresa!

Boresa igazított egyet a haján, fölötötte a ráncos kötényét s odaállt az apja elé.

Aztán elhallgattak mind a ketten, az öreg paraszt, meg a Boresa is. A leány a Baresi Anna titokzatos esetére gondolt, Pál gazda, arra a kedves hajlékra, mely fölött nemsokára licitálnak.

Az öreg fölkelte és kezét a leány vállára tette:

— Boresa, okos leány vagy te!

— Azt mondják.

— Nem félsz az ördögtől sem!

— Nem félek.

— Még Aranykövitől sem?

— Attól sem.

— Gondoltam valamit, te leány! Hátha a te szavadra meglágyulna a vén zsugori szive?

Boresa a vállát vonogatta.



Park Szófiában.

— Nem esinos lány vagyok-e én, apám?

Pál gazda pödört egyet a bajszán s büszkén nézett végig a viruló szép hajadonon.

— Szakasztott olyan vagy, — mondá — milyen anyád volt, mikor elvettem.

— Aranykövi ur kedvel engemet, — szólt a leány. — Kiesi koromban mindig esipkedte az állammat; elmegyek hozzá s megkérlelem az apámuram nevében.

Pál gazda „nem“-et intett a fejével.

— Nem szabad neked odamenned. Szép leány vagy te, az az ember meg ördög. A Baresi Anna is ...

— Emlékszem rá, elemésztette magát miatta.

— Szegény Baresi Anna! ...

— Eredj hozzá hát lányom és szólj a lelkére annak az embernek! ...

... És a leány elment.

Pál gazda a kapu előtt várta vissza.

— Mit mondott?

A leány lihegve mondta az örömhirt:

— Azt mondta, ... azt mondta, hogy ... hogy beleszámítja azt a kétszáz, igen, azt a kétszáz forintot, a mit apámuram tavaly fizetett. Irjon édes apám egy nyolczszáz forintos váltót, ő visszaadja az ezer forintosat; a tartozását meg jövőre fizetheti.

Pál gazda megölelte a lányát s hálálkodva emlegette azt az emberséges, jószívű Aranykövi urat.

A nyáron aztán ismét megtakarított kétszáz forin-

tot. Irt egy hatszáz forintos váltót és ezt küldte el a kétszáz forinttal a Borecsa által.

— Eredj megint, édes lányom s kérleld meg azt a jószívű embert, hogy ezt a váltót jövőre fizethessem!

A leány reszketett, mikor a hitelező házába lépett.

Mikor visszajött, ki volt kelve a színéből. Odatette az asztalra a hatszáz, meg a nyolecszáz forintos váltót is.

— Ki van egyenlitve, azt mondta Aranykövi ur! Pál gazda odaszaladt az uzsoráshoz.

Az ajtón nem eresztette be, hát az ablakon kiáltotta be:

— Köszönöm, köszönöm!

Bolond öreg, pedig ha tudta volna, milyen drágán fizette meg a kiegyezést, betörte volna az ablakot s megölte volna a gonoszt.

Pál gazda azonban boldog volt és megszólta a lányát, hogy miért nem örül ő vele.

Szegény Borecsa leányzó pedig hogy is örülhetett volna, mikor az ő szíve tele volt keserőséggel. Keserőséggel, melyet az édes apja iránt való önfeláldozó szeretet öntött szívébe. Hogy orczáin életének hajnalpirját, mint a márvány, oly haloványra festette a szenvedés, hogy is adhatta volna okát a leányzó, mikor gyanusan nézett rá az egész világ, ugyis tudta azt mindenki.

Bujdosott a leányzó az emberek tekintete elől s így elrejtözve sirt magában. Csak az apja lepte meg egyszer, mikor zokogott.

És a Borecsa elröstelte, hogy már az apjának sem tud a szeme közé nézni. Elfutott a háztól és eltűnt a zimankós, hideg éjszakában.

Mikor Pál gazda hajnalban a nyoma után indult, a Tar patak partján halászokat látott, a kik arról beszéltek, hogy az éjszaka beszakadt a jég.

Pál gazda is meglátta a rést.

— Óh! — kitört belőle a fájdalom. — Az a lányom temetője!

Azán hazarohant, elővette a két váltót, elszaladt az uzsoráshoz és a lábai elé dobta:

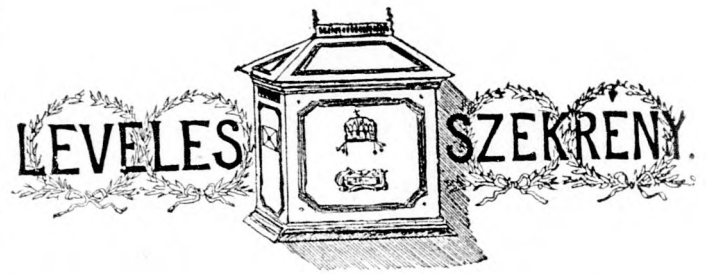
— Nyomorult, nyomorult, itt a lányom becsülete!

Romhányi Sándor.

Park Szófiában.

— Képpel. —

Az utolsó napokban az egész világ Bulgáriával és annak fővárosával, Szófiával foglalkozott, mert ott ölték meg Sztambulovot, a legnagyobb bolgár hazafit, orgyilkos kezek. Mai képünkben bemutatjuk a városi kertnek azon részét, a melyen át a gyilkos, a kinek még most is bottal ütik a nyomát, elmenekült. Igaz, hogy ebben a kertben nem olyan lombdusak a fák, mint mi nálunk a hegyek között, de éppen elég sűrűek arra, hogy egy gyilkos, a kit üldözői nem igen akarnak meglátni, elmenekülhessen közöttük. Ebben a parkban szokott ugy estefelé Szófia előkelő világa sétálgatni s a kerek ernyős kerti padokon pihenni ki magát, ha a sétifikálásba belefárad.



Hidvéghy György urnak, *Nagy-Zellő*. I. Egy hektoliter borba: 6 gramm gyógyszerári tiszta tanin 25 gramm finomított borszeszben feloldandó és a bor közé elegyítették; továbbá 12 gramm gelatin, finom kölni enyv (mely két napig vízben áztatva lett és melyről a víz többször leöntetett) 75 gr. vízben feloldandó gyenge hönél, azután egy-két liter borral jól összekorbácsoltatik és a tanintartalmu borral kevertetik a hordóba, ujra jól összekorbácsoltatik, a hordó színig megtöltve, nyugodtan hagyatik 3 hétig, mely után a keletkezett aljról lehuza lesz, ha a bor még nem elegendő tiszta, az eljárás ismételve lesz. — II. Ajánlható szakkönyvek: Galgóczy 80 kr, Biró Pál 1 frt. Villási Pál 1 frt 20 kr, Gaeger-féle kertészeti könyve 4 frtért; kapható *Franke Pál* könyvkereskedőnél, Budapest Kossuth Lajos-utca.

O. F. urnak *Bátya*. Mi olyan átszámító könyvvel nem szolgálhatunk, mert az már régen lett nyomva s kifogyott. Forduljon ez iránt *Franke Pál* könyvkereskedőhöz (Budapest, Kossuth Lajos-utca), az bizonyosan küld.

Szitor M. urnak, *Tetellen*. Más olyan segélyző egyletről nincs tudomásunk, forduljon még egyszer oda folyamodványával.

Petri A. urnak, *Temerin*. Küldeményét vettük s alkalom adtán fel is használunk belőle valamit. A mi a kérdés anyagi oldalát illeti, nem tehetünk eleget óhajának, mert csak nagy írók számítják fel nekünk szellemi termékeiket.

Morvay K. urnak, *Margita*. Ujabb küldeményét is köszönettel vettük. Birálatot még nem mondhatunk róla.

S. J. urnak, *Ujlak*. A klinikán mindennap fogadnak. A vizsgálatért szegény ember semmit, a ki pedig teheti, annyit fizet, a mennyit tud. Attól függ, hogy a közös órákban jelenik-e meg valaki, vagy külön kívánja magát megvizsgáltatni.

Krenko János urnak, *Esztergom*. Bécsbe küldjük, de hova? Ujságba? Akkor kérjük megmondani, hogy melyikbe, mert attól függ az ár is. Van olyan, a melyik 5 forintot kér érte, meg olyan is, a mely 50 forinton alól nem teszi ki.

Világi András urnak, *Lázi*. Köszönjük szives elismerését. Sorsjegyét megnéztük.

Bakacsi József urnak, *Szeged*. Az igazság az ön részén van, a hibát mi követtük el. Annyi ezer között könnyen megesik ám a tévedés. Szives elismerését köszönjük.

Budapesti piac.

A gabona ára Budapesten.

Budapest, július 31.

Buza e héten:

Tiszavidéki	76—82 kil. buza ára	6 frt 30—6 frt 70 kr.
Pestvidéki	" " " " 6 " 25—6 " 65 "	
Fejérmegyei	" " " " 6 " 25—6 " 65 "	
Bücskai	" " " " " " " " " "	
Bánsági	" " " " " " " " " "	
Rozset	mmázsánként 5 frt 50—5 frt 55 krral fizették.	
Arpa	sörfőzésre való, mmként — frt — kr. — frt — kr.	
	szeszfőzésre való	" " " " " " " " " "
	takarmánynak	" " 5 " 15 " 5 " 30 "
Zab	mmázsánként 6 " 70 " 7 " 00 "	
Tengeri	" " " " " " " " " "	6 " 10 " 6 " 35 "

Liszt ára 100 kgént.

Sz.: 0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
12.40	11.80	11.15	10.50	10.10	9.70	8.85	7.90	6.

Buzakorpa finom 4.20—5.10 durva 4.00—4.80 kr zsákkal együtt.

Egyébb magvak: vöröshere magyarországi 60—65 frt; vöröshere erdélyi 62—65 frt; lucerna 48—52 frt; bükköny — frt — kr.; muharmag — 24 frt; mák 18—20 frt, baltaczim — frt.

Marhavásár: fizetnek páronként: Elsőrendű jármos ökörért 340—410 frtig; közép minőségű jármos ökörért 280—340 frtig; silányabb jármos ökörért 210—470 frtig; hizott magyar ökör mm.-ként élősúlyban 26—30 frt. hizott tarka ökör 26—31 frt. Fejős tehének. Fehérszőrű magyar tehén, darabonként 60—170, tarka tehén darabonként 80—125 frt. Élő borju. 1 kgr. élősúlyért fizetnek: Elsőrendű borjuért 40—42 kr; közepes minőségű borjuért 31—40 kr; silányabb borjuért 35—39 kr. Vágot borju. 1 kgr. hussúlyért fizetnek: Elsőrendű borjuért — kr; közepes minőségű borjuért — kr; silányabb borjuért — kr.

Sertés vásár. (Kőbánya.) 100 kgrkint élősúlyban, 40% és 45 kgr. levonás az életre. Elsőrendű — 400—kgr. nehéz sertésért 36—37 kr, vidéki sertés, könnyű páronként 250 kilóig 34—37 kr.

Juhvásár. Hizlalt ürü páronként 10.50—16.00 frt, zylene minőségűért, páronként 8—9 frt. bárány páronként — frt.

Baromfi vásár. Lud páronként 3.00—6.00 krig, kacska 1.40—1.80 krig, tyuk 1.10—1.30 krig, csirke idei 60—1.20 krig, kappan — pulyka — krig.

Takarmányvásár. Réti széna méterm. 2.00—20.0 kr, frt, mohar — kr, zsupszalma 1.45—1.60 kr, alomszalma 1.20—1.35 krajezár.

Vegyesek. Szalonna 38—44 kr, csurgatott méz 32—33 kr, viasz 1.64—1.65 kr. Tojás forintonként, friss 47—50, darab.

Hol lesz mostanában országos vásár ?

Augusztus hó 5-én: Árokszállás, Baranyavár, Kupfalva, Magyaros, Nagy-Oroszi, Nagy-Surány, Sárvár, Tarczal, Üllő, Vissó. — **6-án:** Böös, Börzsöny, Csákány, Devecser, Kúla, Matheocz, Nagy-Dobrony, Prázsmár, Vizakna. — **7-én:** Bereczk, Tisza-Dob, Homonna, Kis-Szeben, Nagy-Megyer, Niezkifalva, Tisza-Ujlak, Velenceze. — **8-án:** Homonna, Lubina, Merény, Mosóc, Nagy-Megyer, Perad, Sárvár, Tisza-Ujlak, Töresvár- és Vág-Beszterczen. — **9-én:** Domanizs, Felső-Pulya, Makfalva, Német-Lövő, Pruszká -és Turnischa. — **10-én:** Alsó-Eőr (Alsó-Strázsa), Berki, Berzenze, Beő, Csabrendek, Dévény, Divény (Nógrád vm.), Drága-Egyház, Erd (Hamzsabég), Kabold, Kozmás, Maros-ujvár, Martyanocz, Mercifalva, Musina, Nagy-Surány, Nimnies, Nyék, O-Radna, Privigye, Rába-Szt-Miklós, Rácz-Kanizsa és Szt-Antal.

Vizállás.

	jul. 31—80.	m é t e r		jul. 31—80.	m é t e r		
Duna:	Pozsony	2.29	2.66	Kraszna:	N.-Majtény	0.—	9.41
	Komárom	2.67	3.32		M.-Sziget	0.50	0.52
	Budapest	2.44	3.16		Tekeháza	6.30	0.00
	Dun.-Földv.	1.96	1.84		Tisza-Ujlak	0.30	0.02
	Mohács	3.78	3.55		V.-Namény	0.36	0.03
	Gombos	3.95	3.81		Záhony (Cs.)	0.30	0.12
	Ujvidék	3.23	3.13		Tokaj	1.04	1.88
	Zimony	2.04	3.23		Tisza-Füred	1.72	2.36
	Pancsova	1.99	2.88		Szolnok	1.82	2.—
	Drenkova	2.46	2.54		Csongrád	1.65	2.82
Rába:	Orsova	2.68	2.78	Szeged	2.06	2.26	
	Sárvár	0.46	0.68	Törökbecse	1.54	1.68	
	Győr	2.51	2.95	Titel	2.74	2.88	
	Zsolna	0.28	0.36	Munkács	0.52	0.42	
Vág	Trencsén	0.28	0.37	Bártfa	0.—	0.18	
	Szered	0.24	0.30	Sztropko	—	—	
Dráva:	Zákány	0.52	0.26	Hoór	0.45	0.20	
	Bárcs	0.66	1.31	Bodrog	Zemplén	1.76	0.00
	Eszék	2.21	2.79	Berettyó:	B.-Ujfalu	0.05	0.02
Száva:	Szilsek	0.12	0.—	Körös:	Nagyvárad	0.14	0.00
	Mitrovicza	1.94	2.18	Tenke	0.16	0.20	
Temes:	Kis-Kostély	0.54	0.88	Borosjenő	0.18	0.12	
	Kiszető	0.26	0.30	Békés	0.22	0.60	
Bécs:	Temesvár	0.87	0.47	Gyoma	0.26	0.76	
	N.-Becsker.	0.67	0.14	Déva	0.—	0.00	
	Deés	0.22	0.02	Arad	1.06	0.88	
Szamos:	Szatmár	0.44	0.86	Makó	0.25	0.40	

Kis lottó-huzások.

— Julius 27. —					
Bécs	38	1	83	40	10
Grác	34	27	86	2	66
Temesvár	20	59	84	38	49
— Julius 31. —					
Brünn	85	17	31	18	76

Augusztus hó.

HETI NAPTÁR

Kisasszony hava.

A hó és hét napjai	Római katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög keleti naptár	N A P		H O L D	
				kel óra perc	nyugszik óra perc	kel óra perc	nyugszik óra perc
31. † Kath. Ev. Jézus megsiratja Jeruzsálem városát. Luk. XIX, 41—47. Pr. Ev. Máté VII, 15—21. — Gör. Ev. Máté XIV, 22—34.							
4	Vasárnap	F 9 Domonkos	F 8 Domonk.	23 A 9 Troph.	4 29	7 10	7 10 2 38
5	Hétfő	Havi B. Assz.	Osvald	24 Krisztina	4 30	7 08	7 31 3 48
6	Kedd	Ur szinevált.	Ur szine v.	25 Anna	4 32	7 07	7 48 4 58
7	Szerda	Kajetán	Ulrik	26 Hermet	4 33	7 05	8 02 6 07
8	Csütörtök	Cyriak v.	Cyriak	27 Pantal.	4 34	7 04	8 17 7 13
9	Péntek	Román vt.	Erik	28 Prochor.	4 35	7 03	8 28 8 19
10	Szombat	Lőrincz	Lőrincz	29 Kalinik.	4 36	7 01	8 42 9 25
11	Vasárnap	F 10 Susanna	F 9 Herm.	30 A 10 Silas	4 38	7 00	8 58 10 32

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedése

Budapesten, Andrássy-út 23. sz.

Szavatolt 1894-ik évi termésben és ennek megfelelő legmagasabb csiraképességben ajánl:

Őszi borsót	7 ¹ / ₂ frtért	} 100 kilónként.
Őszi bükkönyt	10 ¹ / ₂ „	
Homok bükkönyt	17 „	
Biborherét	22 „	
Csibehúrt	10 „	
Mustármagot	9 ¹ / ₂ „	
Pohánkát	9 ¹ / ₂ „	

➡ **Tarlórépamag legjutányosabb napi ár szerint.** ➡

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntőde és gépgyár-részvénytársulat

➤ BUDAPEST. ◀

Ajánlja a vas- és aczélöntés, valamint a gépgyártás keretébe tartozó mindenféle czikkeit, különösen pedig a tisztelt gazdaközönséget érdeklő következő speciálításait:

HENGERSZÉKEKET

paraszt- és finom őrlésre, kéregöntetű sima és rovátkolt hengerekkel;

malmászati egyéb gépeket s teljes malom-berendezéseket,

TURBINÁKAT

a helyi viszonyoknak megfelelőleg szerkesztve, mik a vízi-kerekeket mind tartósságuk, mind nagyobb határfokuknál fogva messze fölülmulják, mindenféle szerkezetű

ZSILIFEKET, ZSILIFKAPUKAT

stb.; mindenféle átmérőjű

öntött vascsöveket alagesőajtókat, fődélcserép- és téglavetőgépeket, czölöpverő-gépeket, anyagszállító-kocsikat,

gáz- és petroleum-motorokat,

GÁZ-, PETROLEUM-KALAPÁCSOKAT

kovácsműhelyek számára, mindenféle

szivattyúkat, spiritus-szállító vasuti kocsikat,

kőmegmunkáló-gépeket, kenderkikészítő-gépeket,

GŐZGÉPEKET, UTIHENGEREKET és mindenféle

kőtörő-, zúzó- és aprózó-gépeket 470 utak készítéséhez;

Mechwart-féle FORGO GŐZEKÉKET,

világításához vagy gépek hajtásához szükséges villamosságot bármely távolságra elvezető **dynamo-gépeket** stb. stb.

3 arany, 15 ezüst
érem. 12 disz- és
elismerő-okmány

Kwizda Ferencz János



KWIZDA-féle

Korneuburgi marha-táppor

több mint 40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint teheneknél a tej javítása s a tejelő-képesség fokozása czéljából.

Egy dobozzal 70 kr.,
fél dobozzal 35 kr.

Tessék a fönnebbi védjegyre ügyelni, s a vételnél határozottan kifejezni: Kwizda-féle Korneuburgi marha-táppor

Fő letét: 50
kerül. gyógyszerár
Korneuburgban.

román kir. udvarai
gyógy- és
szertárakban
és drogistáknál
kapható

Igen érdekes regények leszállított áron.

Portómentesen megküldve 1 forint helyett 40 kr.

Nem szabad szeretnie.

Irta: Bodrogi Lajos.

Egy csodaember kalandjai.

Irta: Conan Doyle, ford. Fáy J. B.

Az erdősz ur fia.

Elbeszélés Theuriet André-től.

„BELLA.”

Érdekes regény. Irta: Anna Vertua Gentile.

A malom története.

Irta: Sudermann.

Mi a szerelem?

Arab regény, irta: F. Marion Crawford, fordította: Fáy J. Béla.

Angyal és ördög.

Irta: Mathers Helén.

Megrendelhetők lapunk kiadóhivatalában Budapest, Köztelék.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, Alkotmány-utca 31. sz.



az eredeti **VERMOREL-féle**
PERONOSPORA-PERMETEZŐ „Eclair“

Ara darabonként 21 forint csomagolással. Tartósságát, egyszerű szerkezetét tekintve, a legolcsóbb permetező-gép.

Knittelfeldi jegeczes **AZURIN 1** forint 25 kr kgmonkint,
I-a RÉZGÁLICZ 25 frt, **RAFFIA HÁNCZ 75** kr kg.-ként.

Jelzálogkölcson t gyorsan és pontosan eszközöl a Magyar Gazdák Bankbizományi Irodája (Betéti társaság) Budapest, Andrassy-ut 51. Telefon: 2425.

KLÖSZ GYÖRGY

fényképészeti és műszaki műintézete
Budapest.

Városligeti fasor 49. szám alatt
(saját házában).

Villamos-vasut megállóhely a ház előtt.
Városi iroda a régi helyiségben: Kossuth-Lajos-n.18., I.em.

Gépész-kovácsi állást

keres nagyobb uradalomban, református 36 éves, nős, kis családdal bíró ügyes ember, ki kitűnő bizonyítványokkal bír. Állását 1896. évi január havától foglalhatja el. Érti az összes gépnemek kezelését. Czime megtudható a kiadó-hivatalban. 70

Eladó

három éves, használt
vas
esztergapad,

egy sorozat váltó-kerék
csavar-metszéshez,
kereszt, szuportál, furófej,
transmissio-készülék,
súly, kerék állvánnyal és
szijakkal együtt. Czim a
kiadóhivatalban. 79

STERNBERG ÁRMIN és TESTVÉRE

cs és kir. szabad. hangszeripar

Budapest, VII., Kerepesi-út 36. sz.

Javítások pontosan tel-

jesítettnek.



őska hangszerek be-
cserélteknek.

Saját készítményű, minden-
nemű hangszerek és azok
kellékei és alkatrészei. Min-
dennemű hangszerek és ze-
nélőművek javítása és ze-
nőlőművek hangolása szakszerű pon-
tossággal eszközöltetik

Cs. és kir. szabad.

„COLUMBUS“

czimbalomverőfej megszünteti az eddigi pamutozást és czernázást, erős és csengő hangot nyerünk általa. Minden verőre bárki ráhuzhatja és mindenkor le is huzhatja. Sohasem pusztul el. Ara a verőpálcákkal együtt az utóbbiak minősége szerint 1 frt 50 kr., 2 frt. 2 frt és 3 frt 50 kr. Külön a „Columbus“ verőfej párja 1 frt.

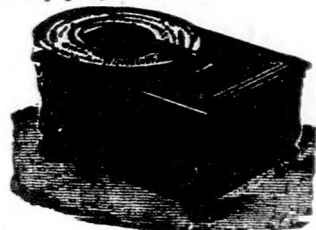
Legújabb! Legújabb!

INTONA

Elpusztíthatlan acélhangokkal változtatható ércjátéklapokkal és korlátlan műsorral.

Ezen új találmány hangszere minden előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül száz meg száz tet-szés szerinti zenedarabokat lehet játszani. Ara 12 frt, a kottalapok darabja 30 kr. Megrendelések az árak előleges beküldése mellett vagy utánvétellel teljesítettnek.

Képes árjegyzék: a harmonikáról; mechanikai zenélő-művekről és zenélő disztárgyakról; minden egyéb hangszerekről, hangszerkellékekről és hu-rokról külön kiadásokban ingyen és bérmentve küldetik.



Gubicz-féle gépgyár

jelenleg

Detrich Gyula

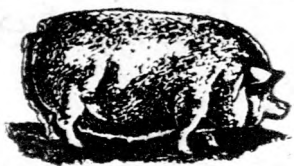
gépműhelye és ekegyára

Bpest, Lipót-körut 30



Ajánlja fa- és vasgerende-lyes öntött és kovácsolt vasfejú egy- és többvasu ekéit; fa és vastengelyes taligáit; fa- és vaskeretű különféle boronáit, henge-reit mélyítő-és porhanyító, valamint SACK-rendszerű ekéit. Mindennemű ekék-hez tartalékrészeket, u. m. ekeöntvényeket, kormány-lemezeket, acél szántóva-sakat. Ajánlja répa-művelő-eszközöket, u. m.: répa-ka-pákat, répa-kiemelő és ré-parakodó villákat; répa-fejszéket, répaszelet kampókat, legjutányosabb ára-
kon.

Árjegyzék szivesen küldetik. 4963



Fajsértés eladás.

Poland China, Yorkshire és Meklenburgi kan, kocza valamint malaczkok jutányos árban eladók. 33

Borjutelep Mácsa,

u. p. és vasuti állomás Aszód.

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros

Budapest, VII. ker., Garay-utca 5—8. sz.

„PHÖNIX SZÜRŐK“

Elvállal: központi-, viz-, lég-, és gőzfűtések, légszesz- és vízvezetékek, csatlernázások, szellőztetések, angol closettek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb.; nemkülönben kőszén-, olaj- és petroleum-vadadékból nyert gázok értékesítését célzó készülékek létesítését városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek. — Legjobb minőségű kőgyag-csővek raktáron.

Törlesztéses kölcsön földbirtokokra.

Készül a valódi becserkész 1/4 részleg 20—50 év közt időre hárszabzon. Elvételkor felmondhat bár mikor, penzintést nem mondhat fel. Csakély kamattal idősé várszattik. Lebonvóltás 14 nap alatt.

Bonvóltás költsége. Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csúka: telek-hőnvesztés, kőszén, kőszén. — Ingatlan- és lezálog-Forgalmi Intézet, Budapest, Váci körút 39

Legnagyobb Ingatlan és Jelzálog Forgalmi Intézet a monarchiában, mely hűségével és a legújabb módszerekkel

Egy jó bizonyítványokkal rendelkező 16 évi praxissal bíró

Vinczellér,

ki a szőlészet és borászat minden ágában teljes jártassággal bír, szerény feltételek mellett állást keres. Szíves ajánlatokat a lap kiadóhivatalába kér V. J. jelige alatt.

Sok pénzt

takaríthat meg mindenki, a ki a: alább leírt öltönyökből vásárol. Én ugyanis igen nagy mennyiségű kitűnő, teljesen kész uriruhát vettem át bizományba s így abban a helyzetben vagyok, hogy egy ily teljes öltözetet

csak 5 forint 50 krajczárnyi

mesés olcsó árban (a mi alig teszi ki a munka árát) adható el. Egy öltözet, mely jó, igen tartós és a legújabb minták után brünni szövetekből készült és pedig a legszebb, legújabb fazonban, mindenkinek s minden nagyságban alkalmas, áll sacco, nadrág és mellényből s másként a fenti árnak kétszeresébe kerülnek. Vidékre csakis utánvét mellett küldetnek szét. Mértékül a mellbőség és a lépéshossz küldendő be. Kapható APFEL MORNÁL Bécs, I., Fleischmarkt 6. sz. Bámulatosan olcsó s megvételre ajánlható: uri nadrágok kammgarn szöveteiből, legmodernebb pompás színekben vagy igen szép csíkos szöveteiből

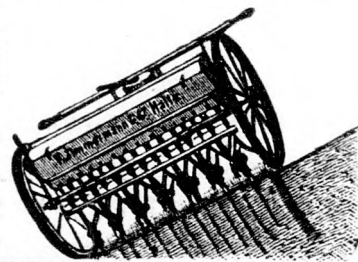
2 forintjával.

LOUIS FEDOR

nemzetközi gépcsnoka

NYIREGYHÁZÁN.

Ajánlja felülmúlhatatlan Zimmermann-féle sor- és szórvavetőgépeit, hegyes és sík talajra. Sack- és más rendszerű egy-, kettő és hárombarázdas aczéleket, boronák, sima szeges, gyűrűs, Cambridge és Croskill hengereit. Szeeska-, répvágók legkülönbözőbb kivitelben.



Daráló-gépek, 49

petroleum-motorait,

és
lőherecséplőgépeit.



„AGRARIA“

magyar gazdasági és bankforgalmi intézet

Budapest, József-körút 7.

ajánlja szolgálatait: ingatlanok adásvételének, bérleteknek gyors és pontos keresztülvitelére; mindennemű gazdasági cikkek, gépek legolcsóbb beszerzésére (hitelbe is); gazdasági terményeknek legelőnyösebb eladására. 63

Mindennemű megbízások készséggel teljesíttetnek.

Párisi különlegességek! UJDONSÁG!

Valódi párisi szivacsok selyem burkolatban, tuczatja 5—6 frtig. — Valódi angol és francia gumi és halhólyag 3—8 frtig. — Pely-Porus (női különlegesség), 100-szori használatra, darabja 2—2.50 kr. — Capot-americanes 3 és 4 frt. Ajánlja továbbá valódi amerikai ruganyos és angol aczélrugó sérvköteit és mindennemű bet gápolási cikkek, a legjutányosabb árban kaphatók. 10 frtnyi megrendelésnél 10%-nyi árengedmény.

LADÁNYI ISTVÁN, kötszergyáros

Budapest, Kerepesi-ut 53. (a Metropole-szálloda átellenében).

Vidéki megrendelések lelkiismeretesen, pontosan és titoktartás mellett eszközöltetnek. 77

Kötélárak,



saját gyártmányu torna-eszközök, függő-ágyak, lóhálók, továbbá valódi angol

Lawn-Tennis,

halász- és madárhálók, ponyvák, zsákok, itató vedrek, kender-tömlők, géptisztító-kenderkőcz, zsák- és dohány-zsineg kötéfék, istráng, rudalós

és ruhaszárító kötelek. A legelőnyösebb gyári árak mellett! Cocus szőnyegek- és lábtörők nagy választékban.

Seffer Antal BUDAPEST, IV. ker., Károlylaktanya, Károly-utca 12.

Képes árjegyzék bérmentve! Vidéki rendelvényeket pontosan foganatosítok.